

**Міністерство освіти і науки України
Полтавський державний аграрний університет
Департамент агропромислового розвитку
Полтавської обласної державної адміністрації
ІНЦ «Інститут аграрної економіки»
Eastern European Center of the Fundamental Researchers (Czechia)
ГО «Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку»
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Сумський національний аграрний університет
ТОВ «Науково-виробничий центр сертифікації,
метрології та стандартизації»
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Білоруський державний аграрний технічний університет
Кооперативно-торговий університет Молдови
Університет третього віку в Громадці (Польща)
Університет в Бидгощі (Польща)
Спразійський національний університет ім. Л. М. Гумільова (Казахстан)
Information Systems Management Institute (Latvia)**

Матеріали

**V Міжнародної науково-практичної конференції
«Менеджмент XXI століття: глобалізаційні виклики»**

19 травня 2021 р.

Полтава 2021

<i>І.В. Охріменко</i> ПРОГНОЗУВАННЯ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ ЯК АСПЕКТ СУЧАСНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ.....	139
<i>Т.В. Воронько-Невіднича</i> ОСОБЛИВОСТІ УЧАСТІ БІЗНЕСУ В ДОСЯГНЕННІ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	142
<i>О.А. Галич</i> РОЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ДОРАДНИЦТВА У РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	145
<i>О.Л. Горяча, І.І. Княженко</i> МАСШТАБУВАННЯ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ НАСЕЛЕННЯ ПРОДОВОЛЬСТВОМ	148
<i>О.В. Мирна, О.І. Сердюк, В.І. Харченко</i> ІСТОРИЧНИЙ РАКУРС ПОЛЬСЬКОГО ДОСВІДУ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ	150
<i>Ж.Б. Рахметуллина</i> ВЛИЯНИЕ КРИЗИСА НА МАЛЫЙ И СРЕДНИЙ БИЗНЕС КАЗАХСТАНА.....	153
<i>А.Л. Розмарина, М.А. Андрушко</i> АНАЛІЗ РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОДЕСЬКОГО РЕГІОНУ	155
<i>Т.О. Щетініна, Н.М. Гурська</i> РОЛЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ	158
<i>О.О. Сингаївська</i> ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ КРІ В ПРОЦЕСАХ ДІЯЛЬНОСТІ ВИПРОБУВАЛЬНОЇ ЛАБОРАТОРІЇ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ	161
<i>О.П. Якубенко</i> СТВОРЕННЯ ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ У СФЕРІ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ: ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ.....	163
<i>О.С. Денисенко</i> ПРОЗОРИСТЬ ТА ВІДКРИТІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД	166
<i>А. Калиакпарова</i> ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ МАЛОГО И СРЕДНЕГО БИЗНЕСА В КАЗАХСТАНЕ.....	168

продовольством, до складу елементів також додається транспортна складова, що має величезне значення для віддалених від сировинної бази територій.

Отже, правові норми, будучи найважливішим елементом, який регламентує: забезпечення населення продовольством; продовольчу безпеку; створення умов сталого розвитку сільського господарства, визначають загальні умови, не враховуючи особливості розвитку територій і регіонів.

Необхідність вироблення нових підходів до забезпечення населення продовольством виходить з умов обмеженості ресурсів для розвитку аграрного виробництва. Тим самим спеціалізація територій зумовлює наявність ресурсних обмежень, зокрема, земельних, які є основоположними.

Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт Всесвітньої продовольчої програми URL : <http://fa.wfp.org/> (дата звернення 11.05.2021).
2. Україна приєдналася до складу Комітету з всесвітньої продовольчої безпеки ООН URL : <https://italy.mfa.gov.ua/news/ukrayina-priyednalasya-do-skladu-komitetu-z-vsesvitnoyi-prodovolchoyi-bezpeki-onn> (дата звернення 11.05.2021).

О.В. Мирна, к.е.н., доцент,

О.І. Сердюк, к.е.н., доцент,

В.І. Харченко, здобувач вищої освіти

Полтавський державний аграрний університет

ІСТОРИЧНИЙ РАКУРС ПОЛЬСЬКОГО ДОСВІДУ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ

У Польщі, починаючи після проведених 27 травня 1990 р. виборів, розпочали реалізовувати реформи децентралізації, органів місцевого самоврядування (ОМС) та створювати умови, формувати можливості для розвитку прямого демократичного впливу населення. Спробуємо визначитися з ключовими характеристиками реформ в історичній ретроспективі.

Реформу децентралізації у Польщі було проведено у два етапи шляхом формування трьох рівнів територіального самоврядування:

І етап – створення біля 2500 самоврядних гмін (основних одиниць територіального самоврядування, найменших за

розміром серед адміністративних одиниць у країні);

2 етап – формування повітів і воєводств, подібних до українських областей.

Гміни є самоврядною спільнотою осіб, які проживають на визначеній території. Нормотворчий орган влади (рада) і виконавчий – вїйт, обираються мешканцями, є їм підзвітними і несуть перед ними відповідальність. Основним завданням гміни є задоволення потреб мешканців громади, зокрема, благоустрій, громадський порядок, освіта, комунальні послуги, суспільна допомога й інше. Може створювати спеціалізовані одиниці, а також укладати угоди з іншими суб'єктами [1].

Гміни, за чисельністю населення, яке проживає на території, поділяються на сільські, головою яких є вїйт, сільсько-міські (голова – бур- містер), міські із понад 200 тисяч населення (голова – президент) [2].

Управління гміною певною мірою нагадує управління господарською структурою, що дозволяє оперативно і ефективно вирішувати оперативні питання щодо життєдіяльності громади. Фінансова самостійність гмін забезпечується наявністю майна та власних джерел доходів, до яких згідно польського законодавства відносяться податкові надходження, доходи з майна, відсотки з коштів, накопичених на банківських рахунках, субвенції та дотації з державного бюджету.

Вище за рівнем розташований повіт. Представницькою владою в повіті є рада, яка має законодавчі та контрольні владні повноваження, а виконавчою – правління повіту, очолюваного старостою, який обирається через членів ради повіту. Повіт входить до складу воєводства і формується з декількох гмін. Повіти можуть передавати гміні свої повноваження на прописаних в окремій угоді умовах. Повіт виконує завдання щодо освіти, охорони здоров'я, боротьби з безробіттям та активізації місцевого ринку праці, соціальної допомоги, видача дозволів на працевлаштування іноземців, утримання майнових об'єктів, установ публічного використання та адміністративних об'єктів, реєстрації транспортних засобів та видачі водійських посвідчень, подолання наслідків природних катаклізмів та організації допомоги на рівні території повіту.

Воєводство є одиницею адміністративно-територіального

поділу найвищого рівня. Сформоване з повітів. На даному рівні функціонують урядова адміністрація, очолювана воєводою, якого призначає прем'єр-міністр держави, і самоврядна адміністрація із сеймиком, що обирається на загальних та безпосередніх місцевих виборах, та виконавчим органом – правлінням воєводства, на чолі якого стоїть маршал. Маршала обирає сеймик. ОМС воєводства не виконують контрольних чи наглядових функцій над ОМС повіту чи гміни.

Правління воєводства очолює маршалок воєводства, який обирається сеймиком. Маршалку підпорядковане відомство маршалка. ОМС воєводства виконують завдання у сфері охорони здоров'я, культури та охорони пам'яток, модернізації сільськогосподарських теренів, соціальної допомоги, просторового планування, охорони навколишнього природного середовища, водного господарства та боротьби з повенями, родинної політики, громадського транспорту та публічних шляхів сполучення, захисту прав споживачів, фізичної культури та туризму.

У випадку порушення ОМС чинного у Польщі права та інших прописаних у законах випадках воєвода має право розпустити ОМС та призначити наступні вибори.

Широкі повноваження ОМС досліджуваної нами країни чітко визначені і закріплені у певних нормативно-правових актах. Для підтримання рівноваги та встановлення певного контролю у сфері місцевого самоврядування закріплена функція нагляду за законністю діяльності польських ОМС. Специфіка цілісної системи місцевого самоврядування в Польщі вбачається в тому, що в основу побудови її рівнів був покладений принцип доповнення. Це означає, що кожен наступний рівень місцевого самоврядування виконує тільки ті функції, які не спроможний здійснювати нижчий рівень [3]. Також в основу формування ОМС закладено чіткі і прозорі критерії розподілу територій, відповідальності і функціональних повноважень. Впровадження таких заходів і грамотне розмежування компетенції дозволило налагодити ефективну роботу децентралізованих органів публічної влади на місцевому рівні.

На відміну від Польщі, в Україні система місцевого самоврядування контролюється органами виконавчої влади, члени

територіальних громад не достатньо активно приймають участь у муніципальному житті міста, села, селища тощо, простежується опосередковане втручання органів виконавчої влади у діяльність ОМС в адміністративному, політичному й фінансовому аспектах. Тому використання польського досвіду реформування системи місцевого самоврядування має беззаперечну важливість. Позитивний польський досвід підтверджує доречність децентралізації та максимального наближення органів влади, які надають публічні послуги, до їх безпосереднього споживача.

Список використаних джерел:

1. Долецький З., Матвій П. Гміни та повіти в системі місцевого самоврядування Польщі. *Вісник Української академії державного управління при Президенті України*. 2001. №2. С. 62–64.
2. Мірзабекова К.С. Польський досвід децентралізації публічної влади та організації місцевого самоврядування. URL: <https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/11511/1/Mirzabekova.pdf> (дата звернення: 03.05.2021).
3. Корчак С. Адміністративна реформа в Польщі: спроба оцінки. *Економічний часопис*. 2001. №1. С. 13–18.

Ж.Б. Рахметулина, к.э.н., профессор
Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева

ВЛИЯНИЕ КРИЗИСА НА МАЛЫЙ И СРЕДНИЙ БИЗНЕС КАЗАХСТАНА

Малый и средний бизнес (МСБ) выступает фундаментом формирования современного общества, и именно он оказался под ударом в связи с экономическим кризисом, вызванным пандемией COVID-19. Отметим, что подходы по восстановлению экономики и поддержке МСБ в разных странах различаются в силу эпидемиологической ситуации, карантинных мер и национальных особенностей.

Чрезвычайное положение и введение карантинных мер оказали негативное влияние на казахстанский бизнес: около 300 тыс. субъектов приостановили предпринимательскую деятельность, свыше 1,6 млн человек были отправлены в отпуск без содержания, 1 млн субъектов предпринимательства пострадали от пандемии, свыше 14 тыс. субъектов МСБ,